

[Christmas Møller.]

langt nøjere Kontakt med Befolkningen, hvorved Administrationen paa mange Omraader kunde tage mere Hensyn end hidtil til Befolkningens Ønsker.

I denne Forbindelse ønsker jeg at pege paa, at vi mener, det vilde være gavnligt, om et Udvalg indenfor Administrationen kunde give Rigsdagen og Offentligheden en dybtgaaende Udredning og Vejledning angaaende Statens og Kommunernes indbyrdes Forhold. Saaledes som vor Lovgivning er — stykkevis som den er blevet til —, er der utvivlsomt ikke draget den faste og klare Linie mellem Statens og Kommunernes Opgaver, som det vilde være heldigt blev draget, og det kan neppe bestrides, at vi gennem det Lovgivningsarbejde, vi i de senere Aar har udført, har givet Kommunerne Byrder at bære, som ikke i egentlig Forstand kan siges at skulle hvile paa Kommunerne, men burde hvile paa det hele Samfund, paa Statens.

Vi tiltræder altsaa med Tilfredshed Forslaget om dansk Rets Indførelse i Sønderjylland, men jeg ønsker i den Anledning at gøre et Par Bemærkninger, Sønderjylland vedrørende, som jeg tror har nogen Interesse. I Rigsdagssamlingen 1926—27 anmodede Finansudvalget Statsministeren om at give Udvalget en Fremstilling af, hvad Sønderjyllands Genforening med Moderlandet havde kostet, og Statsministeren fremsendte en saadan Redegørelse, selvfølgelig efter at have faaet Oplysningerne fra de enkelte Ministerier. Ser man paa denne Redegørelse, som jo ogsaa er tilstillet Rigsdagens Medlemmer, kommer man til det Resultat, at der er ofret mellem 400 og 500 Mill. Kr. paa Sønderjyllands Genforening, og det Tal kommer man til ved at tage alle Udgifter af den ene og den anden Art med, ved at tage Laan, der er ydet, ved at tage Garantier, der er tegnet, ved kort sagt at tage alt med, og i Offentligheden har der visse Steder dannet sig den Forestilling, at Sønderjyllands Genforening har kostet dette mægtige Beløb, dette Fantasisal, som det naturligvis er, thi en Række af Tallene, Hundreder af Millioner, skal drages fra, naar vi skal opgøre, hvad Udgiften til Sønderjylland virkelig har været. Da jeg tror, det har gjort en ikke ringe Skade, at vi ikke har faaet det virkelige Beløb frem, som Genforeningen har kostet os, vil jeg gerne opfordre Statsministeren til, enten gennem Statsministeriet eller gennem det sønderjydske Erhvervsudvalg, at fremskaffe en Redegørelse, som kan supplere den Redegørelse, vi har faaet,

og som kan angive, hvad det danske Folk virkelig har ofret paa denne Konto.

Med Hensyn til Forholdene i Sønderjylland er der endvidere Grund for mig til at gøre den Bemærkning, at den Tid vel snart maa være inde, hvor Administrationen i Sønderjylland yderligere kan forenkles, og hvor Opretholdelsen af de 4 meget smaa Amter ikke mere er nødvendig.

Ved Valget i Herning sluttede som bekendt — det blev jo ogsaa omtalt her i Gaar — Socialdemokraterne og Tyskerne Aftale angaaende Skoleordningen i Sønderjylland. Jeg for mit Vedkommende har altid erkendt, at Socialdemokratiet har gjort Danmark store nationalpolitiske Tjenester, og at Partiet paa statsgavnlig Maade har formaaget at samle store Kredse om sig. Ud fra en nationalpolitisk Betragtning kan man jo ogsaa kun med Sympati se paa, at Tyskerne baade i 1920 og 1928 stemte paa en Mand, som vilde gaa ind og gik ind i det danske Socialdemokrati. Men samtidig med at jeg gerne vil erkende dette, tror jeg, man maa have Lov til at sige, at det ikke kan andet end vække nogen Betænkelighed, naar dette opnaas ved, at Socialdemokratiet indtager en Særstilling i et saa vigtigt Spørgsmaal som Skolespørgsmaalet. Jeg synes, det vilde være formaalstjenligt ogsaa efter de Udtalelser, der blev fremsat af det ærede Medlem Hr. Stauning i Gaar, at der udover, hvad der allerede er fremsat, blev givet os en Redegørelse angaaende hele denne Sag, saaledes at Klarhed kan skaffes til Veje. Man maa nemlig ikke glemme, af hvor stor Vigtighed det er, at den nationale Enhedsfront paa dette Omraade, som er det vigtigste nationalpolitiske Omraade, vi har, bevares. Vi skal aldrig glemme, at Socialdemokratiet, hvad man med Tilfredshed kan notere, heller ikke glemte i Herning, at Ordningen af dette Spørgsmaal ikke blot har en Side indadtil, men at vi ogsaa paa dette som paa saa mange Omraader har store Pligter overfor den Del af den danske Befolkning, som Syd for Skelbækken kæmper for dansk Nationalitet og dansk Kultur.

Vi har med Tilfredshed bemærket, at den højtærede Trafikminister i Sommer aflagde Besøg paa Færøerne. Vi mener, det er rigtigt, saaledes som det ogsaa er sket før, at Ministre og Rigsdagsmænd viser vort nordligste Amt saa stor Interesse som muligt og dets Befolkning vore stærke Ønsker om Samhørighed. De Erklæringer angaaende Færøernes Stilling indenfor Riget, som den nuværende Finansminister, den daværende Statsminister, afgav i 1923, og som det ærede Medlem Hr. Stauning afgav